

**POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA**

**URZĄD
PATENTOWY
PRL**

OPIS PATENTOWY

61287

Patent dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 27.XII.1968 (P 130 891)

Pierwszeństwo: _____

Opublikowano: 10.XII.1970

Kl. 42 o, 14

MKP G 01 p, 5/00

CZYTELNIA

Urząd Patentowy
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Twórca wynalazku: Marian Mazurkiewicz

Właściciel patentu: Politechnika Wrocławska, Wrocław (Polska)

Obrotomierz pneumatyczny

1

Przedmiotem wynalazku jest obrotomierz pneumatyczny mający zastosowanie do precyzyjnego pomiaru obrotów elementów wirujących części maszyn.

Dotychczas znane obrotomierze mechaniczne, magnetyczne, elektryczne i elektroniczne szeroko rozpowszechnione w technice pomiarowej mierzą z niewielkimi dokładnościami w wąskim zakresie. Powodem tego są trudne do wyeliminowania bezwładności.

Celem wynalazku jest konstrukcja obrotomierza pneumatycznego umożliwiającego precyzyjny pomiar obrotów i mającego zastosowanie głównie do wysokoobrotowych urządzeń pneumatycznych.

Cel ten został osiągnięty przez skonstruowanie obrotomierza składającego się z korpusu, wewnątrz którego umieszczono wrzeciono łożyskowane na łożysku powietrznym, wykształcone w króciec z nawierconymi otworami współpracującymi z dyszą pomiarową zasilaną powietrzem o stabilizowanym ciśnieniu przez wysokoczuły przyrząd elektryczno-pneumatyczny mierzący wydajność wypływu.

Zasadnicze korzyści techniczne wynikające z zastosowania obrotomierza pneumatycznego według wynalazku to wysoka czułość pomiarowa, duży zakres mierniczy, minimalne opory toczone wrzeciona oraz funkcjonalny kształt. Dysza pomiarowa może współpracować bezpośrednio z wirującym elemen-

2

tem, którego obroty muszą być rejestrowane ciągle. Wymaga to jednak odpowiednio przyrządzonego rozwiązania konstrukcyjnego.

Przedmiot wynalazku przedstawiony jest w przykładzie wykonania na rysunku, na którym przedstawiono przekrój poprzeczny obrotomierza.

Obrotomierz pneumatyczny według wynalazku składa się z korpusu 1, wewnątrz którego umieszczone jest wrzeciono 2 łożyskowane powietrznym 10 w tulei 3 z dyszkami 4. W przedniej części wrzeciona znajduje się czop 5, na którym umieszczone są nakrętki 6 ustalające przedni stożek 7. Na czop 5 nakładają się wymienne końcówki 8. Przednia część obrotomierza osłonięta jest pokrywą 9 posiadającą 15 wybrania 10 ułatwiające wypływ powietrza z przedniej szczeliny łożyska, takie samo zadanie spełniają promieniowo ułożone rurki 11. W tylnej części wrzeciono 2 jest wykształcone w kształcie czopu 12 z odpowiednimi nawierceniami współosiowymi do 20 otworów 13 w korpusie 1.

W pokrywie 14 umocowanej do korpusu 1 śrubami 15 umieszczony jest króciec 16 zabezpieczony nakrętkami 17, przez który dostaje się powietrze do 25 nastawnej dyszy 18. Dysza 18 zasilana jest powietrzem o stabilizowanym ciśnieniu przepływającym przez elektryczno-pneumatyczny przyrząd pomiarowy mierzący wydatek powietrza. Wskazania tego przyrządu są funkcją obrotów wrzeciona 2 zasilanego 30 powietrzem przez króciec 19 wkręcony w kor-

pus zaworu 20. Otwarcie zaworu uzależnione jest od położenia dźwigni 21 podpartej sprężyną 22 i obracającej się na sworzniu 23. Skos dźwigni 21 powoduje przemieszczanie się popychacza 24 jak również kulki 25 wbrew sprężynie 26, napięcie której regulowane jest wkrętem 27.

Zastrzeżenie patentowe

Obrotomierz pneumatyczny, składający się z korpusu, wewnątrz którego znajduje się wrzeciono ułożyskowane w tulei, wymiennej końcówki, dźwigni spustowej i zaworu, **znamienny tym**, że posiada czop (12) z nawierceniami współpracujący z nastawną dyszą pomiarową (18).

